

dalek według warunków warunkujących wytworzenie specyficznych produktów i sposoby ich użytkowania.

W trakcie bogato ilustrowanym referacie dr G. Todorova omówiła dotychczasowy stan badań archeologicznych nad kulturą materialną i sztuką Tracji w okresie poprzedzającym kolonizację grecką oraz przedstawiła nie publikowane jeszcze rezultaty najnowszych prac w tym zakresie.

Seną w dniu 18 października wypadły ostatni referaty. W pierwszym z nich dr L. Ognenova-Marinova omówiła możliwości na obszarze Tracji (południe) w kontekście i niektórych odkryciach w głębi kraju. Na przykładzie dwóch najlepiej zbadanych miast: Mesembria i Sothopolis, autorka zanalizowała zagadnienie, w jakiej mierze forma i typ obsiedlenia zależą od jego funkcji i rozwoju historycznego. Przedstawione zostały rezultaty podstawowych badań archeologicznych w Mesembrii, dotyczące obszaru miasta, jego zabudowy i murów obronnych¹.

W kolejnym referacie dr K. Jordanov skoncentrował się na wczesnych Getach, opierając się głównie na analizie przekształceń plemnych historyków starożytnych.

Następnie dr hab. J. Kolendo przedstawił problem Tracji w aspekcie historycznym, poświęcając uwagę poświęcając ich terytorium plemiennemu. Podkreśla jak i na obszarze innych prowincji Imperium Rzymskiego głównym źródłem poznania podziałów terytorialnych są obrazy graniczne. W omawianym okresie stopień urbanizacji Mezji Dolnej i Tracji był niejednorodny, a dużą rolę odgrywały tu tradycyjne struktury gospodarstwa-plemienna i organizacja terytoriów plemiennych. Badania J. Kolendo zostały już opublikowane².

Ostatni referat przedstawił dr G. Klor. Sposób eksplicytorii kachanie traktów i ustalowanie spręża archeologicznego do określowania naczyń, omówiony przez autora, wzbudził dyskusję. Jednak G. Klor stosując w powyższej fazie badań ciągły spręż może pozwolić się dalszym sukcesom, które tradycyjnymi metodami nigdy osiągnąć niebyło w trakcie dyskusyjnych prac.

W polsko-bułgarskim Sympozjum Trakologicznym uczestniczyło około 130 osób głównie z warszawskiego środowiska naukowego oraz wielu studentów. Było to pierwsze w Polsce spotkanie tego typu poświęcone traktologii.

Dyrektor Konferencji: Piotr Wolski

SPRAWOZDANIE Z NARADY ROBOCZEJ POŚWIĘCONEJ BADANIOM WYKOPALISKOWYM NA STAN. 17-20 W KRAKOWIE-NOWEJ HUCIE-PLESZOWIE

W dniu 16 listopada 1976 r. odbyła się w Krakowie w Muzeum Archeologicznym narada robocza poświęcona badaniom prowadzonym na stan. 17-20 w Krakowie-Nowej Hucie-Pleszowie. Celem tej konferencji było podsumowanie dotychczasowych wyników badań wykopaliskowych i stanu ich opracowań oraz ustalenie dalszego planu badawczego. W obradach uczestniczyli poza pracownikami Muzeum

¹ Ognenova-Marinova L. *Njakoji proučvanija na kulturata i izkustvo v Trakija prez vtorata polovina na I hiljadoletie pr.n.e.*, „Archeologija”, XVI: 1974, 4, s. 28-37.

² Kolendo J., *Miasta i terytoria plienne w prowincji Mezji Dolnej w okresie wczesnego cesarstwa*, Polskie Towarzystwo Historyczne. Prace XI Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich, Toruń, wrzesień 1974, Wrocław—Warszawa—Kraków—Gdańsk 1976, s. 45-67; tenże, *Témoignages épigraphiques de deux opérations de bornage de territoires en Mésie Inférieure et en Thrace*, „Archeologia”, t. XXV: 1975, s. 83-94.

Archeologicznego przedstawiciele Zakładu Archeologii Małopolski IHKM PAN, Instytutu Archeologii UJ, Instytutu Geografii PAN, Instytutu Paleobotaniki PAN, Instytutu Zoologii PAN, Instytutu Gleboznawstwa WSR, Zakładu Antropologii UJ, Zakładu Historii Techniki i Nauk Technicznych AGH.

Obradom przewodniczył prof. dr K. Godłowski, który w krótkim przemówieniu wstępnym zwrócił uwagę na konieczność udziału przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych już w czasie trwania prac wykopaliskowych. Pierwszy referat wygłosił dr S. Buratyński, który przedstawił dzieje badań stanowiska oraz stopień jego zagrożenia. Na planowe prace wykopaliskowe pozostały jeszcze 2-3 sezony badań. Dr Marta Godłowska omówiła rozwój osadnictwa neolitycznego (od pierwszej na tym terenie osady fazy nutowej KCWR po zanik osady późnej fazy KCP). Poza wytypowaniem obszaru, na którym powinny się skoncentrować, dla ostatecznego wyświetlenia rysujących się problemów osadniczych, prace wykopaliskowe, zwróciła uwagę na próby rekonstrukcji zmian zachodzących na samej terasie, a także na jej skraju w poszczególnych fazach rozwoju osad. Zwróciła również uwagę na możliwość wychwycenia w profilach glebowych warstw odpowiadających zasiedleniu stanowiska i okresów, w których na terenie badanym najprawdopodobniej wielkich osad neolitycznych nie było, a mógł być on natomiast wykorzystywany gospodarczo. Podkreśliła również konieczność wyświetlenia pochodzenia rozcięcia terasy w zachodniej części stanowiska. Dotychczasowe badania wskazują, że mogła tu istnieć pierwotnie droga lub przepływać niewielki strumyk. Grupowanie się w tym rejonie między innymi fragmentów ceramiki związanej z solnictwem nie wyklucza możliwości istnienia tu źródła solnego. Autorka postulowała również konieczność przeprowadzenia badań na terenie terasy zalewowej, na bezpośrednim przedpolu stanowiska. Mgr M. Kaczanowska zreferowała problematykę związaną z występowaniem grobów KL (fazy wczesnej i środkowej) oraz zwróciła uwagę na brak synchronizacji między późnymi fazami KCWR w Małopolsce i na Słowacji. Mgr A. Kogus przedstawiła stan badań nad osadą kultury łużyckiej i na podstawie wyników dotychczasowych prac wskazała tereny, na których muszą skoncentrować się przyszłe badania. Dr S. Buratyński omówił występowanie pieców garncarskich na terasie wiślanej, a dr R. Ledwos pozostałości osady wczesnośredniowiecznej. Mgr A. Rachwaniec i mgr T. Wójcik przedstawili możliwość wyróżnienia warsztatów garncarskich i metalurgicznych w materiałach osadowych. Mgr M. Bazielić omówiła prace nad bibliografią Nowej Huty i zreferowała stan dotychczasowych opracowań badanego stanowiska w Pleszowie.

Dr J. Skiba omówił wstępne wyniki badań gleboznawczych profili z wyróżnionymi poziomami próchnicy kopalnej. Zwrócił jednak uwagę na trudności związane z ustaleniem przerw między fazami osadniczymi w profilach glebowych. Doc. dr K. Wasylićowa przedstawiła wyniki badań makroskopowych zebranych prób do analizy pyłkowej oraz wyniki wstępnej analizy prób węgla drzewnych. Podkreśliła wagę badań botanicznych zwęglonego drewna, na których podstawie można będzie ewentualnie prześledzić zmiany środowiska otoczenia osad. Zwróciła również uwagę na potrzebę przeprowadzenia wierceń w dolinie rzeki. Mgr R. Nadachowski zreferował wstępne wyniki opracowań kości zwierzęcych pochodzących z zespołów od neolitu po wczesne średniowiecze.

W dyskusji mgr J. Rydzewski na podstawie profilu poprzecznego terasy wiślanej z Podgaja przeprowadził obliczenie szybkości cofania się teras rzecznych i stopnia zniszczenia stanowisk. Wskazał na małą przydatność próby rekonstrukcji samego skraju terasy dla całości zagadnień osadniczych. Mgr M. Kaczanowska podkreśliła brak osadnictwa późnej fazy KCWR i fazy Łużianki w Małopolsce. Zwróciła również uwagę na brak statystycznych badań nad materiałami pochodzącymi z pieców garncarskich z okresu wpływów rzymskich oraz porównania ich tak pomiędzy sobą, jak i z pozostałymi materiałami osadowymi. Prof. dr J.

Machnik podkreślił znaczenie współpracy z innymi dyscyplinami naukowymi, zwłaszcza dla rekonstrukcji rozwoju przestrzennego osiedli. Zwrócił też uwagę na znaczenie prześledzenia procesów tworzenia się warstw kulturowych dla badań osadniczych. Prof. dr L. Starkel postulował konieczność poznania stratygrafii aluwów Wisły dla uchwycenia momentu opuszczenia przez rzekę krawędzi terasy. Wskazał też na prawdopodobieństwo łączenia lokalizacji osad z bliskością wody (główne koryto, starorzecze). Zwrócił również uwagę na konieczność przeprowadzenia badań w obrębie stożka napływowego usytuowanego przy rozcięciu terasy. Badania dolnego odcinka tego zagłębienia mogą wyjaśnić istnienie przerw w intensywnym osadnictwie. Jako metodę badawczą sugerował przeprowadzenie wierceń. Prof. dr K. Godłowski zwrócił uwagę na konieczność wstępnego opracowania kompleksowego zespołu zagadnień związanych z osadnictwem z okresów późnolitańskiego i wpływów rzymskich, a w podsumowaniu dyskusji podkreślił szeroki wachlarz zagadnień referowanych w czasie konferencji i na nich znaczenie dla zaplanowania dalszych badań na stanowisku w Pleszowie.

Marta Godłowska

POLSKO-JUGOSŁAWIAŃSKIE SYMPOZJUM POŚWIĘCONE
EPOCE RZYMSKIEJ

W dniu 22 stycznia 1971 r. w salach Atrium odbyła się polsko-jugosłowiańska konferencja naukowa dotycząca problematyki rzymskiej, zorganizowana przez Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie. Prelegentem jej prezydent Jan Nepomucen Badowski, polskiego prekursora badań nad epoką rzymską, a głównie obiektami handlowymi łączącymi ziemie polskie z Imperium. Sympozjum to zorganizowane zostało w przeddzień otwarcia wystawy „Antyczny Emona”, zorganizowanej wspólnie z grupą Jugosłowiańskich archeologów z Ljubliany w ramach międzynarodowej wystawy, w ramach tej ekspozycji przez PMA w Jugosławii wystawę „Biskupia — polskie Pompeje”. W sympozjum wzięli udział około 20 osób, w tym goście z Jugosławii z dr. Ljudevita Plenišar-Guc na czele, oraz z Dard, kilkunastuosobowa grupa archeologów z Krakowa, Łodzi, Gdańska, Szczecina, Gdyni, Opola, Poznania, Białogostka, a także pracownicy z placówek warszawskich.

Przewodniczącym powitał Dyrektor PMA doc. dr hab. Krzysztof Dzieduszycki, a obradom przewodniczyli kolejno: Dziekan Wydziału Historycznego UW i Dyrektor Instytutu Archeologii prof. dr hab. Waldemar Chodźkowski, Dyrektor Instytutu Archeologii UW prof. dr hab. Kazimierz Godłowski oraz Dyrektor PMA.

Zainaugurował sympozjum referat dr L. Plenišar-Guc pt. „Antyczny Emona” w którym autorka przedstawiła wyniki swoich badań wykopaliskowych na terytorium dotychczas Ljubliany. Badania te dotęły możliwości kompleksowych prac w różnych częściach miasta, oraz z doskonałą organizacją, uścisnieniem jednoczesnego konserwowania i rekonstruowania pozostałości architektonicznych starożytności Emony harmonizujących z dotychczas architekturą, pozwoliły uzyskać niezwykle ciekawe i bogate informacje (np. plany ulic, murów, lokalizację bram i domostw, jak i bogactwo materialnej kultury dawnych mieszkańców Ljubliany). Wynikające głównie zważytek ceramiczne nakreśliły ramy świata i zwróciły ich użytkownikom.

Kolejnym referentem była dr Alisa Wierwitscha, która przedstawiła rozprawę „Some Anthropological Remarks Concerning the Inhumated Bones from the Emona's Necropolis”. Referowała ona wyniki badań antropologicznych nad dwoma czaszkami z Dardija, datowanymi na V-VI w. n.e., oraz nad szczątkami gro-